

Waarmtebod

①

- op initiatief van uitvoeringsstafel GO + NKP → voorjaar 2024 in kaart brengen waarom de uitrol stagneert + stagnatiefactoren doorbreken.
↳ waarmte alliantie

① ondanks lagere maatschappelijke kosten vertaalt zich dat niet in lagere kosten voor eindgebruikers → tast het vertrouwen aan.

② subsidie verlening gefragmenteerd → suboptimale financiering/zuren-dabele business case voor waarmtebedrijven.

③ besogde wvw heeft vertrouwen aangetast → consequente verdede realisatiekracht. Heeskel van vertrouwen nodig.

↳ richt op continuïteit van het werk

↳ gemeenten moeten de opgave vertalen in haalbare/gedragen projecten.

- 50 gemeenten hebben aangegeven dat als het vertrouwen terug is er tussen nu en 2035 tussen 540 - 630 aansluitingen kunnen worden gerealiseerd. Waarmtegemeenschappen 25k in 2030.

- 30% kostenreductie door efficiënties en standardisatie.

- Randvoorwaarden → bijv.: meekleuen tariefplimiet, betere verdeling vastrecht/euigrekosten, reduceren aansluitkosten.

⇒ subsidie: gem tegeerde wis/SDE + capex subsidie.

⇒ ook voor in pandige kosten.

• aanleiding & scope.

- 3 belangrijke randvoorwaarden.

① beheersing eindgebruikers kosten: wat is acceptabel

② meer toegesneden financiering + optimalisatie subsidiesystemen

③ snelle duidelijkheid over de markt eisen.

- KA: 2050: 2 - 2,5 mln aansluitingen. Jaarlijks aantal van 15k-80k

- waarom stagneert het: - WB slagen er niet in om te komen tot een sluitend bc.

- variabele gaspijzen / wisselende beleidshen (Belasting, bijmeng, ETS2) → moeilijke afweging.

- voorbereiding behandeling wvw.

- tegenslagen: hoge bouwkosten, schaarste, procedures.

- niet aantrekkelijk voor medewerkers.

⇒ Scope: gemeentes aanjelen, wvw incorporaties hangen ketels waar op. burgers kopen wv.

veertbouwen op bluf Helwanus 7/10 over continue randvoorwaarden.

Waarom
stagneert
het.

Box "wat als wij niets doen?"

(2)

CE delft "effect van het stagneren van de groei van warmtenetten"

- ↳ stijging van nationale kosten met 16% per jaar (160 mln extra)
- ↳ tot 2040 → 1,6 miljard €. Verhoging e-gebruik met 6 PJ/jaar.
- + piek vraag op koude dagen + 16W. Netverwarming, duurzaam op werk + batterij inzet.

Wat als wij niets doen?

(CE delft).

Het warmtebod: meer woningen aangesloten op warmtenetten

- publieke realisatiekracht: TUW + opbouw capaciteit + NPCW.
- gemeentelijk instrumentarium uit de WGOw → ontwikkelplannen van een warmtegemeenschap.
- peiling gedaan bij 50 gemeenten (soms in regionale verbanden).
- + zelfde vraag aan warmtegemeenschappen. PEILING

Raming

perspectief	tot 2030	2030-2035
gemeenten	127 - 157 k	531 k - 617
warmtegem.	25 - 50	125 - 160 k.

- veelal bestaande woningen. Kanten + bedriven niet meegemeld.
- CE: 25% van de warmtelevens kan komen van warmtegemeenschappen (2050).

Wat kunnen ze doen?

- mogelijkheden voor kostenbeperking + vergroten van private realisatiekracht:

- warmteprojecten: relatief kleine omvang → kosten van overheid drukken zwaar.
- onvoldoende continuïteit binnen en tussen werkpakketten → overvloedige situaties + werkonderbrekingen → geen trendje van projecten.

- standardisatie: minder verschillen in aanbesteding + realisatiecontracten.

- demarcatie van werkpakketten
- een duidelijkheid in ontwerpprocessen.
- slimmer ontwerp → lagere kosten

van beheer + exploitatie -
- risico opslagen.

- wat is het bod? 1) de aantrekkelijkheid van warmte → niet alleen de hoogte vd rekening maar wat bewoners acceptabel vinden. Deels bepaald door betrokkenheid. transparantie over de kosten. breiden van inzicht + vertrouwen.

De partijen zullen hier maximaal op inzetten (binnen de kaders van de wetgeving).

2) Elgansake van werkpakketten gericht op efficiency, verbetering en standaardisatie. Werving, opleiding. Definitie van afspraken, leren via verschillende programma's.

De randvoorwaarden: wat is er nodig?

"ons bod is direct gekoppeld aan randvoorwaarden: aanvullend rijksbeleid".

• beheersing en beheersingskosten.

- wetsvoorstel WCV gaat uit van op kosten gebaseerde tariefregulering. WA steunt het maar meekt op dat dit niet automatisch leidt tot acceptabele kosten voor alle inwoners.
- objectieve en transparante methode voor eindgebruikerskosten.
- na inwerking treding WCV neg NMDA → prijsgarantie (7/10 bnep).
- als de door ACH bepaalde op kosten gebaseerde tarieven > ligt dan prijsgarantie: vereveningsfonds om te voorkomen dat het WB in de problemen komt. Denkbaar om dit te vullen via een kleine opslag op de energiebelastingtarieven (een waardeheffing). Redelijk want want hoge belasting betalen ook meer aan elektriciteitsnetverbruik.
- "indien inwoners dat wensen" tegen alleen de werkelijke kosten mogelijk om je te laten afsluiten.
- verdeling tussen de BAK (aansluiten), jaarlijkse vaste kosten en energiekosten is sensitief. Kosten / inkomsten werken te kosten deden waar inwoners moet ook geprikkeld worden om gedrag / isolatie aan te passen.

aanpassingen

- a) BAK → met wis fors omlaag brengen.
- b) Ruimere ondersteuning voor in pandige kosten
- c) langere afsluitingsperiodes → differentiëren (?).
- d) GT tarief die de kosten die echt variabel zijn weergeeft. idealiter onder de gasprijs (reflectie duurzaamheid).

- kosten verschuiven tussen kaders → transparante besluitvorming + uitlag.
- duidelijk pad richting wanneer geen gas verwarming meer weg
- verdeling kosten huurrecht: beter uitlag.

• aanpassingen in financiering:

- sterke regionale karakter, versterking aan geïntegreerd systeem.
- geen samenhang tussen de verschillende stimulering maatregelen.

integrator subsidiesysteem:

(4)

1. nieuwe CA PEX subsidie ipv exploitatie subsidie (meer subsidie → kostprijs + leveren). reserveer specifieke middelen tot 2030.
2. breid de wis uit. verhoog de max bijdrage per aansluiting, laat beperkingen los (sloop/nieuwbouw, collectieve aansluitingen) verlaag het aanvraag aantal. ook voor net gestarte warmtesystemen.
3. Aparte categorie voor transport + voor investeringen richting 2035.
4. één regeling met gebouwgebonden aanpassingen. buurtbudget als bouwdepot. indiceren van factoren.
5. sterkere betrokkenheid vanuit het warmtefonds.
6. genoeg middelen voor proceskosten / communicatie.
7. Herzie elektriciteits tarieven.
8. Onderzoek hoe het subsidiëren van individuele oplossingen in gemeenten die als warmte kavel zijn aangeweest te voorkomen.
9. extra maatregelen koppelen aan de inzet van de WGW.

Bijlage 2: Samenvatting CE Delft.

- 3 scenario's: 1) warmtenet: 1,3 mln aansluitingen in 2040.
2) all electric
3) hybride scenario. hybride wf.
- huidige ontwikkeltempo / realisatie KA: gaat van 1 mln wera in 2040.

wie wel / wie niet?

- vattenfall / essent / ennatuurlijk → steunen wel / trekken niet.
- " we missen de voor ons noodzakelijke randvoorwaarde dat in deze transitiefase ook nog wordt gehouden voor de investeringsrisico. warmtebedrijven willen het kunnen terugverdienen.
betaalbaarheid voor bestaande warmteklant krijgt onvoldoende aandacht. gaat voorbij aan de realisatie kracht.

FRANS R.

Verkenning warmtebedrijven ⇒ dec 2024 Frans Rooijers

- opdracht: minister wil de uitvoeringskracht behouden van de nu nog private warmtebedrijven.

- wat voor gesprekken werden er gevoerd over overname
- welke rol zien de huidige wb voor zichzelf.
- welke bedrijven werden opgericht?
- andere partijen die een rol overwegen.
- "dit advies richt zich vooral op het zo snel mogelijk operationeel maken van de uitbreidingskracht van de bestaande wb".

Kenmerken (en ervaringen van klanten)

- hoge kosten voor infra → kost gaat voor de baat uit.
 - waarde levering: in veel wijken de klimaatneutrale oplossing met de laagste maatschappelijke kosten.
 - grotere risico's → valloep risico, aansluitkosten bestaande bouw.
 - opzetten + exploiteren waardebedrijf is geen sinecure.
- ⇒ "daarom is inzetten ervaring van 4 grote waardebedrijven (Nu + 1 - 420,000 WEQ) cruciaal voor snelle uitbreiding."

uitbreiding ligt stil → impasse. 4 factoren.

- 1) onzekerheid + wantrouwen: "NHDA klopt theoretisch" (valt anders met vastrecht van 750€ ipv 220 bij gas), monopolie.
- 2) kosten zijn gestegen → BuCa
- 3) onduidelijk waar waardelevering komt
- 4) wcv → 51% publieke eigenaar

Waarom ligt het stil?

- // oplossingen
1. onzekerheid → zeg dat mensen weer blij zijn.
 2. kosten → subsidieer maatschappelijke waarde via investeringssubsidies (op exploitatiebijdrage).
 3. schep helderheid → wcv + woiw.

oplossingen?

Rijk: subsidieer geen (hybride) wp meer in gebieden die aangewezen worden voor waardelevering (wel isolatie) ⚠

4. zeg zo snel mogelijk dat de bestaande waardebedrijven publiek worden en weer gaan uitbreiden ⚠

Algemene bevindingen bevindingen uit interviews.

- bestaande private bedrijven → stil gelegd (leed al niet snel)
- als wcv in huidige vorm door gaat → Eneco/VF volledig verkopen, Ennathuylt → 3 gelijkwaardige aandeelhouders: PGGK, Enexis, Rijk.
- HVC → wil verder zonder aanpassing.
- PPGK / APG belastingstelling om te investeren in eigenaarschap.
- netwerkbedrijven → veel aandacht + geld nodig voor verzuimen
→ niet 1-2-3 waardebedrijf opzetten (Aurander) (Enexis) (Stedim)
→ overnemen verstandiger dan uitontwikkelen finan, ENpub, net verder.

- kunnen beperkt investeren door eigen aarsstructuur (aandeelhouders (6) met waardebelangen).
- Het kopen van de 3 bedrijven zal: veel tijd kosten als veel partijen er mee gemoeid zijn. waardevergs grondslag nodig, eenvoudige structuur nodig.

waarom waardebedrijven nu kopen? Nu kopen

- door eis van 51% zullen de WD hun organisatie opbouwen.
- 500,000 in 2030-2035 lukt niet als de bestaande bedrijven niet aan de slag gaan.
- wachten dat de huidige bedrijven na 30 jaar publiek moeten worden. Zegt dat impasse blijft + bestaan.
- als extra waardeaanwinsten niet gerealiseerd worden dan:
 - overstappen op WF
 - reorganisatie.
 - daarna geen waardeket meer mogelijk
 - suboptimaal.
- Het Rijk en Nationale Deelneming waarde kan niet alles regelen.
 - optimaliseren moet.

waarn 4 publieke bedrijven:

- A → Vattenfall → Alliander + Rijk/NDW + pensioenfondsen.
(Amst, Flevoland, Gelderland, Leiden, Olo)
- B → Ennabundijk → PGGH + Enxsis + Rijk/NDW (Zuid/Oost/Noord
NW)
- C → Eneco → stedin + Rijk/NDW + pensioenfondsen (Rett, Olo, O33,
Den Haag?)
- D → HVC koopt deel Eneco? (Drechtsteden tot Den Helder).

Hoe moet de aankoop lopen? Eerst in zijn geheel door het Rijk kopen.

- Afspraak om parallel aan verkoop proces organisatie in stand te houden + uitbreiding voorbereiden. FiD door nieuwe aandeelhouders.
- daarna verkoopproces. Gemeenten / provincies kunnen participeren.
- "gemeenten kunnen ook een eigen bedrijf oprichten maar voorlopig geen publiek".

Hoe

- Stimuleer ook kleine projecten (laat meerdere organisatie vormen naast elkaar bestaan, ook bewonen coöperaties).

Advies volgende stappen

- neem principe besluit om aankoopproces te starten.
- Permileer met APG/PPGH de rechten van minderheids aandeelhouders.
- deze proces
 1. aankoop door Rijk → 1j.
 2. afspraak nieuwe aanwinsten
 3. doorverkoop.
 4. desgewenst aandelen aan gemeenten.

SpraakLomme 26/01/2025 "Het warmtebod vraagt veel".

(7)

- wat nodig is (subsidies + garanties)

- in ruil: maximale inzet in transparantie, standaardisatie, betere organisatie van werkpakketten + transparantie.

transparantie "door wie?" PAW → 120 mln € subsidie met belofte

"lezen, opschrijven, transparantie".

lastig om te doorgronden: geen inzicht in kosten / baten. Hooguit
extern bureau die beoordeling doet van een niet publiekelijk business plan
"goedkoper dan" is gebaseerd op onderzoek van bereikbaarheid
naar niet openbare business plan warmtenet en niet openbare infrastructuur
steden.

Fileert de subsidies versus wat het gekost had om een wijk te plaatsen
(+ snelheid).

mindere impact op het net: wijk relatief beschreven rel tot v eelke
pijpbelastingen als laadpalen en zonnepanelen.

→ niet de piek maar het continue verbruik van wijk (en gelijkijds)
kan een probleem vormen. Geen substantiële daling te verwachten
voor warmtenetten bij een andere tawef.

→ kan alsnog voorkomen dat vertwaand moet worden → laadpalen
of centrale WP bij veeling warmtenet (zwarte aansluiting).

"Daarbij komt dat een 3 fasen lader gedurende het laden thuis pakweg
11 kw beslag op transportcapaciteit legt en zonnepanelen pakweg 4 kw
als de zon goed schijnt. Het vermogensbeslag van die apparaten
is daarmee beduidend hoger dan de pakweg 1 tot 2 kw die
een hybride WP uit het net trekt"

↳ sociale huurwoningen zonder parkeerplaats betalen ook
veel laadpalen bij villa's.

hybride WP in 5 jr terugverdiend + loijt tot vervanging.

- je kan het verbieden maar het staat haaks op het warmtebod →
transparantie, openheid, onderlinge vertrouwen, afsluitkosten maximaal
re.

Rekenkamer: Een houd bod voor warmtenetten: tijd voor bijsturing.

"op moment van schrijven van dit rapport" (oktober 2024)!

- NL 7 mln woningen + 1 mln utiliteit.

- subsidies in 2024 (wis, ISDE, warmtefonds) → 1.1 miljard €

- 2022 → 82% had een CV ketel. tussen 2016-2022 → 191,446Wt (8) met ISDE subsidie.
- 2023 → 515,000 aansluitingen op een warmtenet (22 netten).
- Wis + Nieuwe warmte nu → deel van de oorspronkelijke toppen.

Conclusies:

① beleid voor warmtetransitie niet integraal: overlap WP/WN (nog niet groot maar kan zonder bijsturing de uitrol gaan belemmeren).
→ vermijden kosten niet meenemen in subsidies. Niet bijhouden op welke plekken subsidies werden gegeven.

kaart met onderzoek naar overlap. twiellanden (leerwaarden):
46% WN, 20%, WP met ISDE, 34% anders. cijfers tot 2022.

PBL heeft gekeurd dat voor 1/3 van de GO een warmtenet de oplossing is met de laagste nationale kosten.
- lastig om Duca rond te krijgen → Aanbeveling: onderzoek welke andere financieringsstructuren voor de infra mogelijk is, naast O&T subsidie.

② Consument tot 2024 onvoldoende beschermd tegen hoge prijzen.
een hoge warmtetarieven hebben een negatieve invloed op het draagvlak van warmtenetten "laat ons onderzoek zien [no sluitsteeleek]".
sinds 1993 → NMDA. Geen relatie tussen tarieven en werkelijke kosten.
"wel let ACM op het rendement". redelijke rendement: Act 2023 → 4,9%
2024/2025 → 4,7%. ACM krijgt via de rendementenmonitor markt in het totale gem. sectorrendement, niet per bedrijf.
sinds 2023 → ACM kan per leverancier toetsen. Een jaar later krijgen aangesloten het terug.

tabel met conclusies / aanbevelingen en toezeggingen KGG/VRO.

bij WP

- Conclusie: installatie van WP kan een negatief effect hebben op de aansluiting warmtenetten. "Doelmatigheidsrisico".
- aanbeveling: subsidieer geen WP in gebieden waar een WN gepland is en waar het de realisatie belemmert.
- toezegging: Ministers geven aan dat in de praktijk de overlap wel zal vallen omdat WN vooral ingezet worden in dichtbevolkte gebieden. "Ministers vinden het onwenselijk om de WP te ontwaardigen".

Bij monitor/bescherming

- evalueer tijdig of de rendementstoets & monitor de consument voldoende beschermt.

- ministers: niet nodig want tijdelijk instrument. wel kan ACM inzetten gebruiken om de kosten regulering vorm te geven.
- ACM onderschrijft de aanbeveling

(3)

Heel handig!

Handig: blz 21/22 subsidies + budgetten

24 beleidskaderen / instrumenten + tijdlijnen.

"wij hebben dit onderzoek uitgevoerd om na te gaan in hoeverre de collectieve en individuele warmteoplossing goed op elkaar aansluiten".

↳ Dit risicosignaleert ook het PBL en de minister. NPE → KEN →

"snelle duidelijkheid is nodig over waar wel en waar geen collectieve warmtenetten voor zien zijn om te voorkomen dat individuele duurzame warmteoplossingen de levensvatbaarheid vd collectieve oplossing in een gebied met potentie voor collectieve duurzame warmte ondermijnt".

doorbouwen op NPE!

2 hoofdvragen - in hoeverre is de nat. warmteoplossing van de overheid doelmattig en doeltreffend.

- in hoeverre heeft de ind. warmteoplossing gevolgen

voor de doelmatigheid van de collectieve warmteoplossing.

3 warmtenetten onderzocht: Gorinchem, Deventer, Groningen.

Onderzoek naar de ISDE → heeft bijgedragen aan vermindering

ISDE!

uitbleef MAAR:

- minister wist niet hoeveel er gereduceerd was door de 469 mln € aan WP.

- ISDE komt niet bij alle huishoudens terecht. woningeigenaren met inkomen van 100,000

- Hoeveel mensen hebben het zonder subsidie aangeschaft?

Review subsidies: wis / nieuwe warmtenet!

- vergoeden niet altijd de orendabele kop. komt door subsidieplafonds. (of % van subsidieerbare kosten of max per aansluiting). + max subsidie per project.

- voorwaarden WNN > wis Maar wis open voor allemaal. (grootverbruikers).

- 3 tekortkomingen: 1) geen nationale kosten meenemen → ink met Beleidschot studie (2024).

↳ leerprogramma waar wis projecten van kunnen leren → tot 2027. WNN → wel een programma. wis mag mee maar tot 2027.

3) subsidies: veel beschikbaar maar sluiten niet goed op elkaar. (10)
plaatsje blz 43

Deventer: PAW + NWN + SAH + ISDE.
Groningen: Etena, ISDE++, Kansen voor west, NWN, SEH
Groningen: DEIT, Nationaal programma Groningen.

alle 3 projecten
→ andere subsidies

- Vergelijking vastrecht warmte + aardgas. (2023 cijfers).

€ 760/je warmte. 405 voor aardgas.

TNO in 2021/2023 constateerde hogere vastrechtstarieven voor warmte in NL in vergelijking met DK, Zweden, Finland en Duitsland. Lastig te verklaren.

- Na oerust → Voorjaar 2024 aanpassing systematiek op 3 punten:
- vastrecht is voortaan gebaseerd op 50% van een gem. onderhoudscontract en 50% van een all-in service voor de ketel.
- verhoging belasting aardgas telt niet mee.
- 3 peilmomenten (sep. okt. nov) voor prijs aardgas ipv 1.

aanpassing
vastrecht

- Rendementstoets: Boekhoudkundigeregels zijn niet specifiek genoeg.
Rendementsmonitor → warmtewet eens in de 2 jaar. → archiveren.
Kontinuerlijk besluit 2021 → slapend artikel in de wet: ACM mag en kan toetsen of het rendement van een leverancier op al zijn netten hoger ligt dan een door ACM vast te stellen, redelijk rendement.
Monitor is toets.

- Rendementsmonitor: gem. 1,03% spreiding -22% → +21%.
- bedrijven leveren gegevens voor de monitor op basis van invul instructies.
geen externe accountants controle.
(wel recente invoering van de regulatorische accountings regels).

Blz 68: Beschrijvende reches en aanwezig algemene Kamer.

- Ministeries onderschrijven om de subsidies te koppelen aan nationale kosten voor de warmtetransitie (breder lijken dan Buca warmtenetten) maar het zou de aanvraag en verantwoording vd subsidie veel complexer maken.

- overlap gaat meevallen: WN vooral ingestapelde bouw.
keuzevrijheid is belangrijk → draagvlak klimaat beleid.
uitsluiten uit ISDE subsidie lastig omdat de TRW geen juridische status hebben...

- leenprogramma NWN! niet enige platform → NPLW. Haha.

- koppel n subsidies: wordt aan gewerkt.

ACH benadrukt dat zij de afgelopen jaren de consument wel degelijk tegen te hoge tarieven heeft beschermd (max. tarieven).

Na woord - de minister geeft aan dat ee indirect op de warmteoplossing (11) met de laagste nationale kosten wordt gestoerd. uit ons onderzoek blijkt dat onvoldoende. Gemeentes afhankelijk van Rijkssubsidie.

- niet eens over overlap. "Dat weet de minister niet eens".
- evaluatie "evalueren van beleid levert vaak onverwachte inzichten op".

Na woord.

Voetnoten: "wanneer een gem. gebruiker van een wn geen warmte gebruikt zijn de maximale kosten van het vastrecht 760€/jr tegen 405 per jaar voor een gem. aardgas gebruiker".

↳ hier stond eerst "tegen ruim 240€ per jaar voor een gem. aardgas gebruiker. Dat is 3x zoveel". Aan gepast na beschrijft wederhoor (+ kosten voor onderhoud cv ketel → 168,40€/jaar).

Feiten verwarwing: Braus (meest gekozen) → 10€/maand.
1x per 2 jaar onderhoud. voorrijkosten gedeelt
24/7 storings dienst.

: ik betaal 12,39€/maand.
